

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 22050001

Ákvörðun nr. 75/2022

Þann 13. desember 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 75/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi [REDACTED] framsent frá Lögreglustjóranum á Norðurlandi eystra, dags. 6. maí 2022. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við afskipti lögreglu af kvartanda þann [REDACTED] mars sl., þegar lögreglumenn komu að heimili hans að beiðni [REDACTED] vegna ósættis þeirra á milli. Fram kemur í erindinu að afskiptin hafi verið í hæsta móti óeðlileg og misbeiting á lögregluvaldi.

Meðfylgjandi framsendu erindi frá embættinu voru dagbókarfærslur vegna afskiptanna. Nefndin óskaði að auki eftir afstöðu embættisins til kvörtunarinnar þann 3. október sl.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærur á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

2.

Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra svaraði beiðni nefndarinnar með bréfi þann 16. nóvember 2022. Meðfylgjandi var dagbókarfærsla vegna atviksins.

Í dagbókarfærslu lögreglu vegna atviksins 5. mars sl., kemur fram að lögregla hafi farið á vettvang og rætt við tilkynnanda, [REDACTED] sem haldið hafi því fram að [REDACTED] hafi ekki viljað afhenda skó í eigu [REDACTED]. Lögreglumaður á vettvangi hringdi þá í [REDACTED] sem kom niður og ræddi við þá. [REDACTED] tjáði lögreglu að skórnir hefðu orðið eftir á [REDACTED] hjá [REDACTED] sem ætlaði að koma með þá til [REDACTED] í næstu bæjarferð. Að svo búnu útskýrðu lögreglumennirnir fyrir [REDACTED] að þeir myndu ekki aðhafast frekar.

3.

Undir valdsvið nefndarinnar fellur hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá liða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoýggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Nefnd um eftirlit með lögreglu ber að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Af erindi [REDACTED] er ljóst að um er að ræða kvörtun sem lítur að starfsaðferðum starfsmanna Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra vegna meintra óeðlilegra afskipta og misbeitingar á lögregluvaldi.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir kvörtun [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá embætti Lögreglustjórans á Norðurlandi eystra. Með hliðsjón af því hvernig málsatvikum er lýst í kvörtun [REDACTED] þess sem á undan var gengið í samskiptum aðila og lögregla þurfti að hafa afskipti af og þeim gögnum sem nefndin hefur undir höndum, telur nefnd um eftirlit með lögreglu að ekki séu uppi vísbendingar um mögulega ámælisverða eða refsiverða háttsemi starfsmanna lögreglu, sbr. 2. mgr. 35. gr. a. laga nr. 90/1996. Nefndin telur óheppilegt að ekki séu til upptökur af atvikinu. Nefndin telur því ekki tilefni til að aðhafast vegna erindisins.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Niðurstaða

Nefnd um eftirlit með lögreglu telur ekki tilefni til að aðhafast frekar vegna erindis [REDACTED]

Reykjavík, 13. desember 2022

Margrét Einarsdóttur
Margrét Einarsson
varaformaður

Kristin Edwald
Kristín Edwald

Þorbjörg I. Jónsdóttir
Þorbjörg I. Jónsdóttir

Signature: Þorbjörg I. Jónsdóttir
Email: [REDACTED]

Signature: Margrét Einarsson
Email: [REDACTED]

Signature: Kristín Edwald
Email: [REDACTED]